

Exempel på KPI:er för kategoristyrning

Så använder du denna KPI-tabell

Detta dokument ger en översikt över exempel på nyckeltal i form av KPI:er (Key Performance Indicator) som kan användas som inspiration, stöd och grund för dialog i arbetet med kategoristyrning. Tabellen visar vanliga KPI:er uppdelat per målområde, med exempel på frågeställningar, vad som mäts, vilka datakällor som behövs och hur beräkningen görs.

Tabellen kan användas som:

- Inspiration för att välja vilka KPI:er som är mest relevanta för den egna organisationen.
- Stöd i uppstart för att förstå vilka data och system som krävs för att komma i gång med mätningen.
- Diskussionsunderlag för dialog med ledning och verksamhet om vilka mål och effekter man vill följa upp.

Syftet med att visa dessa KPI:er är att underlätta arbetet med att identifiera vilka effekter och resultat som kan följas upp inom en inköpskategori. KPI:erna är till för att mäta effekterna av det arbete som bedrivs inom ramen för kategoristyrningen – det vill säga hur inköpen bidrar till verksamhetens mål, exempelvis genom kostnadsbesparingar, ökad kvalitet, förbättrad hållbarhet eller minskad risk.

För en mindre organisation eller en verksamhet med begränsade resurser är det klokt att börja med ett fåtal enkla KPI:er (till exempel kostnadsminskning, hanterad spend eller leveransprecision) och bygga på stegvis allteftersom datakvalitet och kunskapen ökar. Notera också att målen varierar mellan kategorier, så KPI:erna ska alltid spegla prioriteringar och mål som fastställts i respektive kategoristrategi.

Målområde för kategorier (exempel)	Frågeställningar (exempel)	Vad mäts	Exempel på KPI	Datakälla - Verktyg/analyser för att följa upp	Beräkningssätt
Ekonomi / Effektivitet	Hur säkerställer vi att vi får ut maximalt värde för varje spenderad krona?	Skillnaden mellan historiskt pris och nytt pris för samma vara/tjänst.	Kostnadsminskning (faktiska besparingar) (cost reduction).	Ekonomisystem, fakturadata, Spendanalys, Benchmarkingdata (rapporter och TCO-analyser).	(Pris basår - Pris nu) x Volym
	Hur kan vi minska totalkostnaden i kategorin? (besparingspotential).	Total ägandekostnad.	Total Cost of Ownership (TCO) som inkluderar hela livscykeln av interna och externa kostnader från anskaffning till avveckling.	Ekonomisystem, livscykelkalkyler.	Direkta + Indirekta kostnader (beräknas per livscykel)
	Vilka effekter har förebyggande insatser som inte syns i bokföringen haft?	Kostnadsökningar som förhindrats genom åtgärder/förhandling.	Undvikna framtida kostnader (cost avoidance).	Förhandlings-dokumentation, avtal budgetjämförelser.	Förväntad kostnad - Avtalad kostnad
	Hur stor andel av inköpen kontrolleras och styrs strategiskt?	Andel av totala inköp som täcks av avtal/kategoristrategi.	Hanterad spend (managed spend).	Spenddata, avtalsdatabas.	Spend under avtal / Total spend
	Hur stor andel av spenden är långsiktigt planerad?	Hur stor andel av kategorierna som har fastställd strategi.	Andel kategorier med definierad strategi.	Kategoristrategidokument, kategorikort.	Antal kategorier med strategi / Totalt antal kategorier

Målområde för kategorier (exempel)	Frågeställningar (exempel)	Vad mäts	Exempel på KPI	Datakälla - Verktyg/analyser för att följa upp	Beräkningssätt
Kvalitet och tillgänglighet	Hur säkerställer vi att användarna/ kunderna får det de behöver – i rätt tid enligt avtal?	Andel leveranser som sker i tid mot avtalat datum.	Leveransprecision i procent (supplier on-time delivery).	Leverantörsuppföljnings-system, SLA-rapporter.	Antal leveranser i tid / Totalt antal leveranser
	Hur säkerställer vi att användarna/ kunderna får det de behöver – med rätt kvalitet enligt avtal?	Andel leveranser som uppfyller kvalitetskrav utan avvikelse.	Leveranskvalitet, andel utan fel (Supplier Quality rate).	Avvikelserapporter, kvalitetsrevisioner.	Antal felfria leveranser / Totalt antal leveranser
	Vilka brister uppstår i leveranser idag?	Andel leveranser som uppfyller servicenivåer i avtal.	Andel leveranser enligt SLA.	SLA-rapporter, leverantörsuppföljning.	Leveranser enligt SLA / Totalt antal leveranser
	Hur ser följsamheten ut mot överenskomna servicenivåer?	Frekvens av kvalitetsbrister i leveranser.	Antal kvalitetsavvikelser per [X] enheter.	Avvikelserapporter, kvalitetsrevisioner.	Antal avvikelser / Antal (enheter/leveranser)
	Hur stora brister i leveransernas kvalitet?	Genomsnittligt antal fel per leverans.	Fel/avvikelser per leverans.	Avvikelserapporter.	Totalt antal fel / Antal leveranser
	Hur ser beställarna/användarna på hur inköpen fungerar i praktiken?	Upplevd nöjdhet bland beställare/ användare.	Användar-/Beställarnöjdhet.	Enkäter, undersökningar.	Medelvärde eller NKI (Nöjd Kund Index)

Målområde för kategorier (exempel)	Frågeställningar (exempel)	Vad mäts	Exempel på KPI	Datakälla - Verktyg/analyser för att följa upp	Beräkningssätt
Innovation och utveckling	På vilket sätt kan leverantörsmarknaden bidra med nya lösningar eller förbättringar för vår verksamhet?	Andel leverantörer som tillhör prioriterade grupper (SME, lokala, etcetera).	Mångfald i leverantörsbas (supplier diversity).	Leverantörsregister.	Antal leverantörer i grupp / Totalt antal
		Hur ofta funktionskrav används i upphandlingar.	Andel upphandlingar med funktionskrav.	Upphandlings-/ avtalsdatabas med markering för vilka upphandlingar som innehållit funktionskrav.	Antal upphandlingar med funktionskrav / Totalt antal upphandlingar
		Grad av innovationsinslag i kategorin.	Andel nya lösningar/pilotprojekt implementerade.	Projekttuppföljning, kategoriplaner.	Antal nya lösningar implementerade / Totalt antal initiativ
		Förekomst av innovationspartnerskap.	Andel innovationspartnerskap i kategorin.	Avtalsdatabas, innovationsrapporter.	Antal innovationspartnerskap / Totalt antal avtal

Målområde för kategorier (exempel)	Frågeställningar (exempel)	Vad mäts	Exempel på KPI	Datakälla - Verktyg/analyser för att följa upp	Beräkningssätt
Hållbarhet och samhällsansvar	Hur kan denna kategori bidra till våra hållbarhets- och samhällsmål? Hur bidrar vi till social hållbarhet och lokal utveckling? Hur uppfyller leverantörerna miljö- och sociala krav?	Koldioxidutsläpp per inköpsvolym.	CO ₂ per mkr spend (kopplar inköpsbeslut till klimatpåverkan).	Miljöspendanalys, klimatkalkylatorer, livscykelanalyser (LCA).	Totalt CO ₂ -utsläpp / Spend i mkr
		Andel avtal där hållbarhetskrav finns.	Andel avtal med hållbarhetskrav.	Avtalsdatabas, avtalsmallar.	Avtal med hållbarhetskrav / Totalt antal avtal
		Andel inköp från små, lokala eller andra prioriterade grupper.	Leverantörs mångfald (SME, lokala företag).	Leverantörsregister, spendanalys.	Spend från prioriterade leverantörer / Total spend
	Vilka risker finns kopplat till miljömässiga eller sociala aspekter i leverantörskedjan?	Andel leverantörer med miljöcertifiering.	Miljöcertifierade leverantörer (procent).	Leverantörsregister, certifikat.	Antal certifierade leverantörer / Totalt antal leverantörer
		Hur många leverantörer som lämnar sociala hållbarhetsdata.	Andel leverantörer som rapporterar sociala indikatorer (till exempel Kopplat till arbetsvillkor och jämställdhet).	Leverantörsrapporter, hållbarhetsuppföljning, enkäter.	Leverantörer som rapporterar / Totalt antal leverantörer
		Antal revisioner genomförda på leverantörer.	Antal leverantörsrevisioner.	Revisionsrapporter, leverantörsuppföljning.	Antal revisioner per år eller kategori.

Målområde för kategorier (exempel)	Frågeställningar (exempel)	Vad mäts	Exempel på KPI	Datakälla - Verktyg/analyser för att följa upp	Beräkningssätt
Risk och kontinuitet	Vilka risker är vi mest sårbara för i denna kategori (till exempel leverantörsberoenden, geopolitik, logistik)?	Andel beställningar som görs enligt avtal.	Avtalstrohet, följsamhet mot strategi (category compliance).	E-handelssystem), fakturadata.	Avtalstroende beställningar / Totalt antal beställningar
		Sårbarhet i leverantörsportföljen.	Antal kritiska leverantörer utan backup.	Leverantörsregister, riskanalyser (finansiell analys, kreditvärdering).	Antal kritiska leverantörer utan alternativ
		Riskprofil för leverantörsbasen.	Riskklassning av leverantörsportfölj (hög/medel/låg).	Kreditvärdering/Finansiella analyser, riskanalyser, Kraljic-matris eller liknande portföljanalyser.	Andel leverantörer per riskklass.
	Hur rustade är vi om en störning inträffar?	Hur ofta leveransstörningar inträffar.	Antal störningar i leveranser (per år/kvartal).	Leverantörsuppföljning, incidentrapporter.	Antal störningar per tidsperiod.
		Hur många leverantörer som har dokumenterad plan för driftsstörningar.	Antal leverantörer med kontinuitetsplan.	Leverantörsenkäter, avtalsdokument.	Leverantörer med kontinuitetsplan / Totalt antal leverantörer